

Teema: Riigihangete kvaliteedipõhise korraldamise vajadus tehnoloogiahangetes

From: merideinmail@gmail.com <merideinmail@gmail.com>

Sent: Thursday, June 12, 2025 3:48 PM

To: Igor Taro <igor.taro@siseministeerium.ee>

Cc: jyrgen.ligi@fin.ee

Subject: Riigihangete kvaliteedipõhise korraldamise vajadus tehnoloogiahangetes

TÄHELEPANU! Tegemist on väljastpoolt asutust saabunud kirjaga. Tundmatu saatja korral palume linke ja faile mitte avada!

Lugupeetud ministrid,

Soovime anda tagasisidet ja jagada ettepanekuid riigihangete paremaks korraldamiseks, lähtudes üldistest põhimõtetest ja konkreetsetest kogemustest tehnoloogiapõhistes hangetes.

Mõistame ja toetame riigihangete kulutõhususe eesmärki. Samas soovime juhtida tähelepanu sellele, et ainuüksi madalaima hinna kriteeriumile tuginev hindamismudel ei pruugi tagada riigile parimat võimalikku lahendust — eriti valdkondades, kus soetatav tehnoloogia mõjutab otseselt avalikku julgeolekut või operatiivset võimekust. Kirja ajendas saatma just taoline olukord Päästeameti riigihankega „Mehitamata õhusõidukite ostmise“ (viitenumber 294984)

Probleemide üldistus:

- Ainult madalaimale hinnale tuginev hindamine soosib lühinägelikku kulusäästu, mitte pikaajalist kvaliteeti.
- Kvalifitseerumistingimuste pealiskaudsus võimaldab osaleda ettevõtetel, kellel puudub kogemus vastava tehnoloogia, koolituse või järeleteeninduse pakkumisel.
- Tehnilise võimekuse tõendamine jääb hindamismudelisse tihti tähelepanuta.

Ilmekas näide – varasemad probleemid droonihangetes:

- Politsei- ja Päästetuletõrje droonihange, kus hanke võitja ModelForce ei suutnud tarnida nõuetele vastavat tehnikat, ettevõtte usaldusväärsus on kahtluse all ja ettevõttel esines rahalisi raskusi.
- Yuneec droonid: hanke võtnud ettevõtte tarnitud seadmed lakkasid kiiresti töötamast, puudus järeleteenindus ja koolitus, mistõttu jäi rahuldav teenus osutamata ning avalik raha kulus ebaefektiivselt.

Sellised näited rõhutavad vajadust liikuda madalaima hinna põhimõttest edasi – pakkumiste hindamisel tuleb arvesse võtta ka kvaliteedinäitajaid ja pakujate suutlikkust.

Ettepanekud tehnoloogiahangete korraldamisel:

1. Kasutada alati parima hinna ja kvaliteedi suhet pakkumuste hindamisel.
2. Oluliste kvaliteedikriteeriumite lisamine, nt:
 - Pakkujate varasemad sarnased referentsid,
 - Koolituse ja järeleteeninduse võimekus,
 - Varuosade kättesaadavus ja tugi Eestis,

- Kohalik tehniline esindatus ja kontaktisikud.

Selline käsitluslähenedamine oleks kooskõlas nii siseminister Igor Taro kui ka teiste valitsusliikmete varasemate seisukohtadega, mis rõhutavad kodumaise kompetentsi tugevdamist ning väärtuspõhist hangete korraldust.

Seoses eelnevaga on meil sisuline küsimus, et kui poliitiline suund eelistab kvaliteeti ja kohalikku väärtust, siis miks see ei peegeldu paljudes hangetes? Millised takistused takistavad hindamiskriteeriumite mitmekesistamist ja usaldusväarsuse arvestamist?

Soovime olla partneriks selle arutelu edasiarendamisel ja aidata kaasa selliste hangete kujundamisele, mis loovad Eestile pikaajalist väärtust.

Parimate soovidega / Best Regards

Nemo Vunk

Meridein OÜ | CEO

Mobile: +372 56602728

E-Mail: nemo@droon.ee

www.meridein.ee